

компоненти. Подобна сила не задължително се обвързва с асимилацията, акултурацията, аниhilацията на изконно етничното в неговия групов контекст. При определени обстоятелства тя може да направи много повече за историческото просъществуване на групово фаворизирани еталони и за репрезентирането им в цялото социално пространство. Разбира се, като се отчита и тяхното пряко или косвено модернизиране, съобразяването им с вкусовете, критериите, ценностно-нормативните матрици на духовността и битността в това пространство.

Точно обратното, при силните групи според класификацията на Е. Марушиакова може да присъства определена бронираност на тяхната екзистенция само до известно време и в пределите на съответни пространствени парцели. Но с промяната в обществено-историческото време и пространство тази сила, подчинена на капсулиране на идентитета, ще ерозира своя съдържателен и особено функционален заряд, ще се превърне в една почти незабележима характеристика. И следователно ще спомогне за отстраняването от социалното пространство и проблематичността в териториите на социалното време на такава силна ромска група именно чрез стесняването и затварянето на нейното функциониране единствено и само в интериорния порядък на нейната духовна и практическа екзистенция, при това в смаляващите се граници на нейния пространствено-групов парцел.

С оглед на всичко това амбивалентността на ромската душевност и битност трябва да се анализира и обяснява с по-широк социално-исторически и аксиологически поглед, а не единствено с редуцираните възможности на етнографската интерпретативност. Защото този етнографски подход поставя някак си „извън борда“ проблема за развитието на групата, свеждайки всичко до възпроизводимостта на някогашното в днешното и утрешното. Но доколкото историчността е специфична амалгама на традиционност, на приемственост и иновационност, на общност и различност, дотолкова и силата или слабостта на ромските групи ще е подвластна на агресията на новото в пределите на актуалното, така както трябва да се съобразява и с отзвук на миналото върху настоящето и бъдещето. Иначе не можем да си обясним как ще се осъществява историчес-